

اگر اینستاگرام، توئیتر و فیس بوک ایرانی بودند/ امنیت قلمرو سایبری آمریکا، به چه قیمت تامین می‌شود؟

هیچ قانون آمریکایی نمی‌گوید که ایرانی‌ها نباید در پلتفرم آمریکایی مثل اینستاگرام، فیس‌بوک و توئیتر عضو شوند. اما در خود آمریکا برخی از شهروندان اجازه و شرایط مجاز برای دسترسی به این شبکه‌ها را ندارند. چرا آمریکا تا این حد به زیست مجازی شهروندان در قلمرو سایبری کشورش متعهد است؟

به گزارش خبرنگاران گروه علم و فناوری گزارش خبر، در ایران، عضویت در شبکه‌های اجتماعی بدون محدودیت است و برای عضویت در شبکه‌های اجتماعی خارجی هم بدون دردسر امکان پذیر است؛ مگر اینکه آن شبکه فیلتر باشد. ایرانی‌ها بدون نیاز به احراز هویت در پلت فرم‌های خارجی و آمریکایی مثل اینستاگرام، فیس بوک و توئیتر عضو می‌شوند و برای این کار قید و شرطی هم ندارند. اما آیا در خود آمریکا همه بدون محدودیت، بدون شرط و بدون حداقل احراز هویت در این شبکه‌ها عضو می‌شوند؟ آیا اینکه بشنویم در آمریکا به برخی از شهروندان اجازه دسترسی به این شبکه‌ها داده نمی‌شود، باور پذیر است؟ اگر بدانیم که حاکمیت در آمریکا می‌تواند هر زمان که تشخیص داد دسترسی یک کاربر به شبکه‌ای، ولو با تعداد کاربران میلیونی، را قطع کند، این گفته را باور می‌کنیم؟

باید بدانیم که آمریکا در زمینه حفظ قلمرو سایبری کشورش، جدی است و برای تحقق این هدف، از ابزارهای متعددی استفاده می‌کند. اما چرا آمریکا تا این حد به قلمرو سایبری کشورش متعهد است و پیرو آن به زیست مجازی شهروندان هم اهمیت می‌دهد؟ داخل قلمرو مرز سایبری آمریکا چه می‌گذرد؟

آمریکا برای حفظ امنیت و آسایش شهروندان در فضای مجازی، اقدامات و دستورالعمل‌های دقیقی دارد. برای مثال، در این کشور برای ایجاد دسترسی به پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام و تلگرام بیش از ۴۰ مورد پروتکل اجرایی وجود دارد که کاربر باید آن‌ها را رعایت کند، یکی از این محدودیت‌ها عدم امکان دسترسی افراد دیپورت شده از آمریکا یا افرادی که اعتبار گذرنامه آن‌ها کمتر از یکسال است به این شبکه‌های مجازی است.

در آمریکا برای ایجاد دسترسی به پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام و تلگرام بیش از ۴۰ مورد پروتکل اجرایی وجود دارد که کاربر باید آن‌ها را رعایت کند.

در کشوری مانند ایالات متحده، هیچ شخصی نمی‌تواند، پیش از دریافت پروانه فعالیت الکترونیکی یک میلیون دنبال کننده در اینستاگرام، تلگرام یا در هر شبکه اجتماعی دیگری داشته باشد.

پروانه الکترونیکی فعالیت، هنگام نصب برنامه از کاربر دریافت می‌شود، وقتی کاربر در زمان نصب دکمه «قبول دارم» را می‌فشارد، در حقیقت آن را پذیرفته است، هر زمان دولت فدرال به این جمع بندی رسید که فعالیت‌های او خلاف موازین قانونی، سیاسی، اجتماعی و اخلاقی این کشور است، بدون هیچ مشکلی او را بایکوت می‌کند.

همچنین در آمریکا، کاربرانی که قصد استفاده از شبکه‌ها و پیام‌رسان‌های اجتماعی را دارند، باید فاقد هرگونه سوء سابقه قضایی در حوزه جرائم سایبری باشند. اگر فردی سابقه محکومیت در خصوص جرائم فضای مجازی داشته باشد، حاکمیت خدماتی به او ارائه نخواهد داد، به طور کل قوانین استفاده از این ابزارها در ایالات متحده، از جمله «قانون مسئولیت مدنی ناشی از عضویت در شبکه‌های اجتماعی» به حدی گسترده است که برای بسیاری از کاربران استفاده از امکانات آن در اولویت قرار ندارد.

هر فردی که در آمریکا از این بستر استفاده می‌کند، پیش از ورود به شبکه‌ها و پیام‌رسان‌های اجتماعی پذیرفته است که مسئولیت جزائی و مدنی تمام فعالیت اش متوجه خود او است، استثنایی هم برای شمول دایره قانون وجود ندارد؛ حتی سلب‌ریتی‌ها ملزم هستند که نقشه سایبری این کشور را محترم بشمارند. این نکته حتی درباره سخنرانی‌های مجازی و حقیقی هم صدق می‌کند.

کاربران آمریکایی که قصد استفاده از شبکه‌ها و پیام‌رسان‌های اجتماعی را دارند، باید هیچ سوء سابقه قضایی در حوزه جرائم سایبری نداشته باشند

آمریکا سختگیری‌هایی زیادی روی زیست سایبری شهروندان خود دارد، اما آیا این کشور این حساسیت را درباره کاربران محصولات اینترنتی آمریکایی در جغرافیای سایبری دیگر کشورها هم دارد؟

پاسخ این سوال قطعا خیر است؛ زیرا اغلب کشورهای پیشرفته جهان تعریفی به نام «مرز سایبری دارند» و اجازه ورود به هر غریبه‌ای را به محدوده تحت قلمرو خود نمی‌دهند.

موافقان برخی پلتفرم‌های خارجی در ایران، آنها را به مجمع نخبگانی جهانی تشبیه می‌کنند
اگر اینستاگرام، توئیتر و فیس‌بوک خارج از قلمرو سایبری آمریکا بود

اغلب پلتفرم‌های خارجی به رایگان در اختیار کاربران دیگر کشورها از جمله ایران قرار دارند.

یعنی یک پلتفرمی باوجود پشت سر گذاشتن سال‌ها فراز و نشیب، سختی و مشکلات در راه موفق شدن در بازار رقابتی، محصولات خود را به رایگان در اختیار دیگر کشورها می‌گذارد.

عضویت در برخی از شبکه اجتماعی برای برخی آمریکایی‌ها ممنوع اما برای همه ایرانی‌ها آزاد است

اینکه پشت پرده این اقدام، جلب رضایت کاربران یا استفاده های آشکار و پنهان از آنها در مسیر موفقیت است، مورد صحبت این بحث نیست، اما نتیجه نهایی این است که این پلتفرم هایی که به همه گیری و اقبال جهانی می رسند، ۲ فضای فکری را باز می کنند. برخی به این پلتفرم های خارجی، عناوینی مانند مجمع نخبگانی می دهند و فارغ از اینکه خواستگاه پلتفرم چیست، فعالیت آن را در جغرافیای سایبری کشور مجاز و حتی لازم می دانند و برخی هم در مقابل مخالف هر نوع فعالیت آنها هستند. اما حتی درست یا غلط بودن هر یک از این اندیشه ها هم موضوع بحث ما نیست.

اکنون فقط می خواهیم با طرح یک پرسش، مقایسه ای را مطرح کنیم. اینکه آیا نهادهای ناظر سایبری در کشورهای اروپایی یا آمریکایی به هر کشوری که در تضاد منافع و تقابل اندیشه با آنها است، اجازه می دادند که با تولید و راه اندازی یک پلتفرم از جمله پیام رسان یا شبکه اجتماعی وارد مرزهای جغرافیای سایبری آنها شود و تا این حد کاربر بگیرد و اختیار عمل را در دست داشته باشد؟ یعنی برای مثال اگر اینستاگرام، توئیتر و فیس بوک ایرانی بودند، امکان فعالیت در این سطح را در آمریکا یا اروپا داشتند؟

اگر اینستاگرام، توئیتر و فیس بوک ایرانی بودند، آمریکایی ها یا اروپایی ها به یک پلتفرم ایرانی اجازه فعالیت در این سطح را در کشورشان می دادند؟

نمونه های نزدیک به مشابهی را در این باره داشته ایم. وقتی پخش شبکه تلویزیونی «پرس تی وی» متوقف شد، به نظر رسید که گفتمانی غیر از پارادایم فکری تعیین شده در فضای برخی از کشورها عملاً مقدور نیست.

همچنین، ترامپ رئیس جمهور وقت آمریکا دعوایی حقوقی علیه شبکه اجتماعی پرتفردار تیک تاک به انداخت تا فعالیت این پلتفرم در مسیر رشد چینی را در بازار بزرگ آمریکا، متوقف کند. او در این کارزار پیروز شد و برای مدت ها فعالیت این شبکه در آمریکا ممنوع شد.

۳ سال پیش مرضیه هاشمی، مجری شبکه پرس تی وی در سفر به آمریکا بازداشت شد

آنهايي که برای خود مرز سایبری در اینترنت تعیین کردند

اما همه دنیا هم تحت یک حاکمیت اینترنت یا به اصطلاح حاکمیت اینترنت آمریکا نیست. برخی کشورها چاره ای اندیشیده اند.

مرزهای جغرافیایی کشورها در همه دنیا پذیرفته شده است و برای مثال حتی شرکت های هواپیمایی برای عبور از مرز هوایی کشورها، عوارض پرداخت می کنند و این امر هم در دنیا پذیرفته شده است.

برخی کشورها مشابه این رویه را درباره مرزهای سایبری خود اعمال کرده اند؛ یعنی شرکت های خارجی ارائه دهنده خدمات فضای مجازی را ملزم کرده اند که علاوه بر رعایت قوانین داخلی آنها، برای استفاده از این فضا به آنها عوارض پرداخت کنند.

اتفاقا، ایالات متحده آمریکا از جمله کشورهایی است که حدود مرزهای دیجیتال خود را مشخص کرده است و تلاش می کند تا اجازه تعدی به آن را به کشوری ندهند. کشور چین هم یکی دیگر از این کشورها است که اتفاقا با آمریکا در این باره معاهدات دقیق و سخت گیرانه ای را دارد.

چین هم مثل آمریکا، شبکه ملی وب خود را گسترش داده است. به طوری که هم اکنون دو اصطلاح اینترنت آمریکایی و اینترنت چینی در ادبیات فضای مجازی جهان باب شده است.

چین به شرطی اجازه دسترسی شهروندانش به داده های کشورهای دیگر را می دهد که در خصوص تبادل آن اطلاعات، قرارداد همکاری مشترک بین دو طرف وجود داشته باشد

چین به شرطی داده های آمریکایی را در اینترنت ملی خود به اشتراک می گذارد که در وهله اول مطابق با موازین قانونی این کشور باشد و در وهله بعد در خصوص تبادل آن اطلاعات، قرارداد همکاری مشترک بین چین و آمریکا وجود داشته باشد.

چین در تعیین و رعایت مرز سایبری خود به قدری جدی است که حتی ارائه اطلاعات علمی و دانشگاهی خود به دیگر کشورها را هم منوط به دریافت داده های علمی متقابل از کشور طرف قرارداد می کند.

چین در زمینه افزایش سرعت اینترنت از کشورهای پیشرفته در جهان محسوب می شود